

Sygn. akt: I C 206/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2019 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Łyniewska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Klaudia Pluta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 października 2019 roku

sprawy z powództwa **Syndyka Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...)**
w upadłości z siedzibą w D.

przeciwko **H. G.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powoda Syndyka Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...) w upadłości z siedzibą w D. w zakresie przez niego poniesionym.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 08 kwietnia 2019 roku, wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie sygn. akt I Nc – e (...), **Syndyk Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) z siedzibą w D.** wystąpił przeciwko **pozwanemu H. G.** o zapłatę kwoty 149,00 zł bez odsetek, a ponadto o zasądzenie kosztów sądowych w wysokości 30,00 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podniosła, że w dniu 12 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy Katowice Wschód w Katowicach w sprawie sygn. akt (...) (obecnie prowadzonym pod sygn. akt (...)) ogłosił upadłość Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w D. (dalej (...)), ustanawiając syndykiem Z. S., o czym zostało ogłoszone w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 09 sierpnia 2016 roku nr (...) ((...)), pozycja (...). Strona pozwana złożyła deklarację przystąpienia do (...), a następnie uchwałą z dnia 18.11.2010 roku została przyjęta w poczet członków (...). Powód podkreślił, że niniejsze powództwo dotyczy odpowiedzialności członka za straty Kasy, której strona pozwana była członkiem, w zakresie do podwójnej wysokości udziału, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 05 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych oraz ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze, a także w oparciu o statut (...). **Wysokość udziału na kwotę 149,00 zł** została ustalona zgodnie z art. 13 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych, **w statucie (...) w § 12.** Zgodnie **z art. 26 ust.3 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych** – „odpowiedzialność członków kas za straty powstałe w kasie, może zostać podwyższona w statucie kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów”- co ma miejsce w niniejszej sprawie, na podstawie art. 57 ust. 4 statutu (...). **Jeżeli chodzi o wysokość udziału w statucie** podano, że w dniu 13 kwietnia 2012 roku, zostały podjęte przez **Zebranie Przedstawicieli (...)** – uchwały zmieniające statut kasy, a w szczególności zmieniające : **paragraf 12 ust. 1** statutu ustalając wysokości udziału na kwotę 149 zł – zamiast dotychczasowego 50,00 zł oraz paragraf 12 ust. 5 statutu i nadając mu brzmienie „W przypadku podniesienia wysokości udziału członek obowiązany jest do jego uzupełnienia, w terminie 14 dni od dnia

podjęcia uchwały o odniesieniu wysokości udziału i zawiadomienia poprzez ogłoszenie dokonane w oddziałach kasy. W razie dokonania wpłaty w pełnej wysokości, w powyższym terminie, na poczet należnej wpłaty zalicza się całość lub odpowiednią część nadwyżki wniesionego wkładu ponad kwotę o jakiej mowa w paragrafie 14 ust. 1 statutu i środków zgromadzonym na indywidualnym koncie spółdzielczym. Uchwała została zarejestrowana przez Sąd Rejestrowy w dniu 15 maja 2012 roku (MSiG nr (...)) ((...)), (pozycja (...)) i niezwłocznie ogłoszona w oddziałach KAS. Powyższe postanowienia Statutu obowiązują do dnia dzisiejszego.

W dniu 23 października 2012 roku zostały przyjęte przez Zebranie Przedstawicieli (...) uchwały zmieniające statut, a w szczególności wprowadzające do statutu postanowienia paragrafu 57 ust.4 w brzmieniu : „odpowiedzialność członków za straty powstałe w kasie jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. Uchwała o przedmiotowej zmianie statutu została zarejestrowana przez Sąd Rejestrowy w dniu 19 grudnia 2012 roku (MSiG nr (...)) ((...)), (pozycja (...)) i niezwłocznie ogłoszona w oddziałach Kasy. Powyższe postanowienia Statutu obowiązują niezmiennie od dnia 19 grudnia 2012 roku do dnia dzisiejszego. **STRATA KASY** - Fakt powstania straty w (...) był przesłanką ustanowienia Zarządu Komisarycznego, a także ogłoszenia upadłości. Na przeddzień ogłoszenia upadłości – tj. 11 lipca 2016 roku - skumulowana strata kasy wynosiła – 34.260.151,26 zł, z czego – 1.871.844,32 zł – to strata za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do 11 lipca 2016 roku .

Zgodnie z art. 28 ustawy Prawo Spółdzielcze „W razie otwarcia likwidacji w ciągu sześciu miesięcy lub wszczęcia postępowania upadłościowego w ciągu roku od dnia, w którym członek przestał należeć do spółdzielni, zobowiązany jest on wobec spółdzielni do uczestniczenia w pokryciu jej strat tak, jak gdyby był nadal członkiem. Jak wynika z powyższego odpowiedzialność za straty, dotyczy osób pozostających członkami (...) na jeden rok przed ogłoszeniem upadłości – a więc wg stanu członkostwa na dzień 12 lipca 2015 roku, czyli obejmuje ona zarówno obecnych członków (...) jak i część byłych członków ARKA, tj. tych, których członkostwo ustało po 12 lipca 2015 roku. Strona pozwana posiada statut członka (...) na dzień 12 lipca 2015 roku (a także później, w szczególności na dzień ogłoszenia upadłości) – a co za tym idzie jest odpowiedzialna za straty kasy, zgodnie z żądaniem niniejszego pozwu. Wskazując, że członkostwo w (...) – będącej spółdzielnią, jest bezwzględnie koniecznym do skorzystania z usług (...), jednak nie wygasa samoczynnie, po skorzystaniu z usług (...), ale wznaga złożenia odrębnego wypowiedzenia w wymaganej prawem i statucie formie. Termin wymagalności roszczenia został ustalony na podstawie mających zastosowanie art. 28 i art. 135 ustawy Prawo Spółdzielcze, zgodnie z którymi po ogłoszeniu upadłości członkowie spółdzielni, na żądanie syndyka upadłości niezwłocznie uiszczają niewpłaconą jeszcze część udziału. Ustalony na podstawie tych regulacji termin wymagalności dochodzonego niniejszym pozwem roszczenia jest tożsamy z dniem ogłoszenia upadłości (...) tj. 12 lipca 2016 roku. Jak zostało to wskazane powyżej, wysokość jednego obowiązkowego udziału w (...) to 149 zł, co stanowi przesłankę dochodzenia od strony pozwanej dwukrotności tego udziału tj. syndyk na pokrycie straty w (...) może zachować dotychczasowe 149 zł oraz żądać kolejnych 149 zł. Niemniej strona pozwana uiściła na poczet udziału kwotę 80,19 zł. a co za tym idzie zgodnie z literalnym brzmieniem art. 26 ustawy o (...) syndyk dochodzi od strony pozwanej jedynie kolejnego 80,19 zł.

Zgodnie z paragrafem 57 ust. 4 oraz art. 26 ust. 3 ustawy o (...) tj. koniecznością pokrycia straty oraz wpłaty udziału powód syndyk (...) – Z. S. pismem z dnia 30.01.2019 roku wezwał stronę pozwaną do zapłaty dochodzonej pozwem kwoty, tytułem pokrycia straty kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów, w terminie 14 dni.

Z dniem ogłoszenia upadłości, wszelkie wierzytelności upadłej stały się częścią składową Masy Upadłości, masą upadłości syndyk zarządza samodzielnie – we własnym imieniu, ze skutkiem - i na rachunek upadłego – tak art. 61 w związku z art. 160 Ustawy Prawo Upadłościowe. Tak więc wprost wynika z powyższego, że Syndyk uprawniony jest do samodzielnego podejmowania wszelkich decyzji dotyczących masy upadłości, niezależnie od stanowisk lub decyzji jakichkolwiek organów upadłego podmiotu.

Postanowieniem z dnia 18.04.2019 roku referendarz sądowy SR Lublin Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał sprawę do SR w Oleśnie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 26 sierpnia 2016 roku – ustanowiono z dniem 28 sierpnia 2015 roku w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w D. zarządcę komisarycznego, na mocy art. 74^k ust. 1 ustawy z dnia 05 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych i art. 104 § 1 k.p.a. w zw. z art.11 ust.1 i 5 ustawy z dnia 21 lipca 2006 roku o nadzorze nad rynkiem finansowym – do czasu wykonania zadań określonych w pkt 5 decyzji, a więc między innymi sporządzenia bilansu – na koniec dnia poprzedzającego dzień ustanowienia zarządcy komisarycznego oraz poddania tego bilansu badaniu przez biegłego rewidenta wskazanego przez Komisję Nadzoru Finansowego, wypracowania, na podstawie ustaleń biegłego rewidenta zawartych w raporcie i opinii sporządzonych w wyniku przeprowadzonego badania koncepcji restrukturyzacji Kasy oraz opracowania uzgodnienia z Komisją Nadzoru Finansowego programu postępowania naprawczego i skutecznego jej przeprowadzenia.

Następnie decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 maja 2016 roku z dniem 11 maja 2016 roku zawieszono działalność Kasy.

W dniu 12 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy Katowice Wschód w Katowicach w sprawie sygn. akt (...) (obecnie prowadzonym pod sygn. akt (...)) ogłosił upadłość Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w D. (dalej (...)), ustanawiając syndykiem Z. S., o czym ogłoszono w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 09 sierpnia 2016 roku nr (...) ((...)), pozycja (...).

Strona pozwana złożyła deklarację przystąpienia do (...) w dniu 21.09.2010 roku, a następnie uchwałą z dnia 21.09.2010 roku została przyjęta w poczet członków (...),

dowód: deklaracja przystąpienia pozwanej M. K. do (...), k. akt 18, uchwała Nr 1 /2010 Zarządu (...) k. akt 18 – verte,

Zgodnie z art. 26 ust.3 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych – „odpowiedzialność członków kas za straty powstałe w kasie, może zostać podwyższona w statucie kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów”- na podstawie art. 57 ust. 4 statutu (...). W dniu 13 kwietnia 2012 roku zostały podjęte przez **Zebranie Przedstawicieli (...) – uchwały zmieniające statut kasy, a w szczególności zmieniające : **paragraf 12 ust. 1** statutu ustalając wysokości udziału na kwotę 149 zł – zamiast dotychczasowego 50,00 zł oraz **paragraf 12 ust. 5 statutu i nadając mu brzmienie „W przypadku podniesienia wysokości udziału członek obowiązany jest do jego uzupełnienia, w terminie 14 dni od dnia podjęcia uchwały o odniesieniu wysokości udziału i zawiadomienia poprzez ogłoszenie dokonane w oddziałach kasy. W razie dokonania wpłaty w pełnej wysokości, w powyższym terminie, na poczet należnej wpłaty zalicza się całość lub odpowiednią część nadwyżki wniesionego wkładu ponad kwotę o jakiej mowa w paragrafie 14 ust. 1 statutu i środków zgromadzonym na indywidualnym koncie spółdzielczym. Zgodnie z paragrafem 12 ust. 7 członek nie wpłacający udziału w terminie i w wymaganej Statutem wysokości może zostać wykreślony z rejestru członków (paragraf 18 ust.2 pkt 1 Statutu).****

dowód : Statut Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w D. - tekst jednolity na dzień 30.06.2015 roku, k. akt 18-23,

Uchwała została zarejestrowana przez Sąd Rejestrowy w dniu 15 maja 2012 roku (MSiG nr (...)) ((...)), (pozycja (...)) i niezwłocznie ogłoszona w oddziałach KAS.

W dniu 23 października 2012 roku zostały przyjęte przez Zebranie Przedstawicieli (...) uchwały zmieniające statut, a w szczególności wprowadzające do statutu postanowienia paragrafu 57 ust.4 w brzmieniu : „odpowiedzialność członków za straty powstałe w kasie jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. Uchwała o przedmiotowej zmianie statutu została zarejestrowana przez Sąd Rejestrowy w dniu 19 grudnia 2012 roku (MSiG nr (...) ((...)), pozycja (...)) i niezwłocznie ogłoszona w oddziałach Kasy.

Fakt powstania straty w (...) był przesłanką ustanowienia Zarządu Komisarycznego, a także ogłoszenia upadłości. Na przeddzień ogłoszenia upadłości – tj. 11 lipca 2016 roku - skumulowana strata kasy wynosiła – 34.260.151,26 zł. z czego – 1.871.844,32 zł – to strata za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do 11 lipca 2016 roku .

Dowód - sprawozdanie finansowe (...), na dzień 11 lipca 2016 roku – przeddzień ogłoszenia upadłości, składające się z bilansu, rachunku zysków i strat, zestawienia zmian w funduszu własnych i rachunku przepływów pieniężnych – sporządzone w dniu 18 stycznia 2017 roku.

Zgodnie z art. 28 ustawy Prawo spółdzielcze „W razie otwarcia likwidacji w ciągu sześciu miesięcy lub wszczęcia postępowania upadłościowego w ciągu roku od dnia, w którym członek przestał należeć do spółdzielni, zobowiązany jest on wobec spółdzielni do uczestniczenia w pokryciu jej strat tak, jak gdyby był nadal członkiem. Jak wynika z powyższego odpowiedzialność za straty, dotyczy osób pozostających członkami (...) na jeden rok przed ogłoszeniem upadłości – a więc wg stanu członkostwa na dzień 12 lipca 2015 roku, czyli obejmuje ona zarówno obecnych członków (...) jak i część byłych członków(...), tj. tych, których członkostwo ustało po 12 lipca 2015 roku.

Strona pozwana posiada statut członka (...) na dzień 12 lipca 2015 roku (a także później, w szczególności na dzień ogłoszenia upadłości).

Zgodnie z treścią art. 28 i art. 135 ustawy Prawo Spółdzielcze, po ogłoszeniu upadłości członkowie spółdzielni, na żądanie syndyka upadłości niezwłocznie uiszczają niewpłaconą jeszcze część udziału.

Strona pozwana uiściła na poczet udziału kwotę 80,19 zł. a co za tym idzie zgodnie z literalnym brzmieniem art. 26 ustawy o (...) syndyk dochodzi od strony pozwanej jedynie kolejnego 80,19 zł.

Syndyk (...) – Z. S. pismem z dnia 30.01.2019 roku wezwał stronę pozwaną do zapłaty dochodzonej pozewem kwoty, tytułem pokrycia straty kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów, w terminie 14 dni, **ponieważ z** dniem ogłoszenia upadłości, wszelkie wierzytelności upadłej stały się częścią składową Masy Upadłości, masą upadłości syndyk zarządza samodzielnie – we własnym imieniu, ze skutkiem - i na rachunek upadłego – tak art. 61 w związku z art. 160 ustawy Prawo Upadłościowe.

dowody: - odpis pełny z KRS, - sprawozdanie finansowe (...), na dzień 11 lipca 2016 roku – przeddzień ogłoszenia upadłości, składające się z bilansu, rachunku zysków i strat, zestawienia zmian w funduszu własnych i rachunku przepływów pieniężnych – sporządzone w dniu 18 stycznia 2017 roku, -pismem wezwanie do zapłaty skierowane do strony pozwanej, na kwotę roszczenia objętego pozewem z raportem (...).

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Syndyk Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) z siedzibą w D. wniósł przeciwko pozwanej M. K. o zapłatę kwoty 80,19 zł bez odsetek, z uwagi na odpowiedzialność członka za straty Kasy, której strona pozwana była członkiem, w zakresie do podwójnej wysokości udziału, na podstawie ustawy z dnia 05 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych oraz na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze, a także statutu (...).

Zgodnie z **art. 26 ust.3 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych** „odpowiedzialność członków kas za straty powstałe w kasie, może zostać podwyższona w statucie kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów”- co ma miejsce w niniejszej sprawie, na podstawie art. 57 ust. 4 statutu (...). W dniu 13 kwietnia 2012 ROKU zostały podjęte przez **Zebranie Przedstawicieli (...)** – uchwały zmieniające statut kasy, ustalając wysokości udziału na kwotę 149 zł. W przypadku podniesienia wysokości udziału członek obowiązany jest do jego uzupełnienia, w terminie 14 dni od dnia podjęcia uchwały o odniesieniu wysokości udziału i zawiadomienia poprzez ogłoszenie dokonane w oddziałach kasy.

Zgodnie z art. 28 Ustawy Prawo spółdzielcze „W razie otwarcia likwidacji w ciągu sześciu miesięcy lub wszczęcia postępowania upadłościowego w ciągu roku od dnia, w którym członek przestał należeć do spółdzielni, zobowiązany jest on wobec spółdzielni do uczestniczenia w pokryciu jej strat tak, jak gdyby był nadal członkiem. Strona pozwana uściła na poczet udziału kwotę 80,19 zł. a co za tym idzie zgodnie z literalnym brzmieniem art. 26 ustawy o (...) SYNDYK dochodzi od strony pozwanej jedynie kolejnego 80,19 zł.

Wyrokiem zaocznym z dnia 25 września 2019 roku Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny oddalił powództwo w całości oraz obciążył kosztami postępowania powoda w zakresie przez niego poniesionym. Zgodnie z art. 26 ust.3 ustawy z dnia 09 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (Dz.U. 2017.2065 t.j.) odpowiedzialność członków kasy za straty powstałe w kasie , może zostać podwyższona w statucie kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. Jest to wyjątek od reguły z art.19 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo Spółdzielcze (Dz. U. 2018.1285 tj.), który to przepis zakłada, że członek uczestniczy w pokrywaniu strat do wysokości zadeklarowanych udziałów. Natomiast stosownie do art. 2 ustawy o spółdzielczych klasach oszczędnościowo – kredytowych kasa jest spółdzielnią, do której jedynie w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Ustawy Prawo Spółdzielcze. Celem regulacji zawartej w art. 26 ust. 3 ustawy o s.k.o-k. jest wzmocnienie stabilności finansowej kasy, co jednak dokonuje się kosztem członków, których stopień partycypacji w stratach ulega zwiększeniu (A. H.-spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe. Komentarz.2014/legalis). Kolejność pokrywania strat ustanawia art. 26 ust.2 teże ustawy. W związku z powyższą normą straty bilansowe pokrywane są w pierwszej kolejności z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy - z funduszu udziałowego. Dopiero po wyczerpaniu środków z funduszu zasobowego i udziałowego dopuszczalne jest odwołanie się do podwyższonej odpowiedzialności członków kasy.

W statucie (...) sposób i warunki podwyższania odpowiedzialności członków kasy reguluje §57 ust.4 stanowiąc, że odpowiedzialność członków za straty powstałe jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. Powyższe postanowienie zostało wprowadzone Uchwałą Zebrania Przedstawicieli (...) w D. z dnia 23 października 2012 roku zmieniającą Statut. Nie ulega wątpliwości, że na tę datę udział pozwanej jako członka kasy wynosił 149 zł i w tym zakresie twierdzenia powoda należy uznać za zasadne.

Istotnym w sprawie jest jednak to, że (...) odnotowywał straty nieprzerwalnie od 2011 roku, okoliczność bezsporna. W przejętej przez syndyka dokumentacji brak jakiegokolwiek wzmianki w przedmiocie podjęcia przez Walne Zgromadzenie uchwał zobowiązujących członków do wpłacenia zadeklarowanych udziałów oraz w przedmiocie odpowiedzialności członków do dwukrotności udziałów. Celem dopuszczenia możliwości odwołania się do podwyższonej odpowiedzialności członków kasy, jest poprawa sytuacji finansowej kasy, co kłóci się z zadaniem postępowania upadłościowego. Zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku prawa upadłościowego postępowanie upadłościowe należy prowadzić tak, aby roszczenie wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu, a tym samym postępowanie to ma na celu zaspokojenie wierzycieli, a w jego ramach syndyk dokonuje spisu i oszacowania majątku upadłego stanowiącego masę upadłości oraz sporządza plan likwidacyjny (art.306 i n. pr.u.p.n), po czym dokonuje likwidacji masy upadłości – (art. 308 pr.u.p.n.). Tak więc syndyk ma za zadanie poprowadzić postępowanie upadłościowe tak, aby w jak najwyższym stopniu zaspokoić wierzycieli. Zastosowanie w tej sytuacji przepisu art. 26 ust.3 ustawy o skok, stoi w sprzeczności z zasadami postępowania upadłościowego, ponieważ jak wskazano powyżej celem tego przepisu jest poprawienie stabilności finansowej kasy, a cel ten w upadłości nie może zostać osiągnięty. Ponadto zgodnie z art. 160 prawa upadłościowego Syndyk w sprawach dotyczących masy upadłości dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek upadłego, natomiast stosownie do treści art. 173 powyżej ustawy syndyk niezwłocznie obejmuje majątek upadłego zarządza nim, zabezpiecza go przed zniszczeniem uszkodzeniem lub zabranieniem go przez osoby postronne oraz przystępuje do jego likwidacji. Z kolei art. 62 prawa upadłościowego wskazuje co stanowi masę upadłości i jest nią majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63-67a. W pojęciu masy upadłości nie mieści się zatem zobowiązanie wykreowane przez syndyka, zmierzające do pokrycia przez członka straty poprzez wpłatę podwójnego udziału tym bardziej, że syndyk takich kompetencje nie posiada.

Należy przytoczyć tu stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 02 października 2014 roku o sygn. akt IV CSK 22/14 (LEX nr 1583230), który wskazał, że kompetencja syndyka obejmując zarządzanie, korzystanie i rozporządzanie mieniem upadłego dotyczy tylko tego mienia, które stanowiąc masę upadłości służy, przez jej likwidację, zaspokojeniu tych wierzycieli, których wierzytelności zostały umieszczone na liście. Wynika to jednoznacznie z art. 75 i 173 pr.u.p.n., gdyż jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości, uprawnienia te i związane z nimi obowiązki przejmuje syndyk. Kompetencja syndyka, jak określał to Sąd Najwyższy, przedmiotowo łączy się z tym, co ustawa zalicza do masy upadłości, z pkt-u widzenia celu, do czego masa upadłości służy. W świetle powyższych okoliczności działania syndyka w postaci wezwania członków do pokrycia straty poprzez zapłatę podwójnego udziału w sytuacji braku uchwały walnego zgromadzenia w tym przedmiocie wykracza poza czynności zarządzania masą upadłości.

Ponadto zgodnie z art. 38 §1 pkt 4 ustawy prawo spółdzielcze w związku art. 2 ustawy o skok, to do wyłącznej właściwości walnego zgromadzenia należało podejmowanie uchwał w sprawach podziału nadwyżki bilansowej (dochodu ogólnego) lub sposobu pokrycia strat. Co więcej zgromadzenie mogło takie uchwały podejmować tylko i wyłącznie w terminie określonym w art. 39 §1 prawa spółdzielczego, który określa, iż walne zgromadzenie zwołuje zarząd przynajmniej raz w roku w ciągu 6 miesięcy po upływie roku obrachunkowego. Skoro walne zgromadzenie nie podjęło uchwały w tym przedmiocie w stosownym czasie po zakończeniu roku obrachunkowego, to po stronie członków nie powstało wyżej opisane zobowiązanie. W konsekwencji do masy upadłości nie mogły wejść i nie weszły hipotetyczne podwójne wysokości wpłaconych udziałów przez członków z uwagi na brak odpowiednich uchwał walnego zgromadzenia, co czyni bezzasadnym żądanie zapłaty wystosowane przez syndyka do pozwanej. Syndyk swoją decyzją nie może zastępować uchwały walnego zgromadzenia. Ponadto za stanowiskiem tym przemawia regulacja art. 135 prawa spółdzielczego, stanowiąca że po ogłoszeniu upadłości członkowie spółdzielni, na żądanie syndyka upadłości, niezwłocznie uiszczają niewpłaconą jeszcze część udziału. Zgodnie zatem z powołanym przepisem wszystkie zadeklarowane stają się natychmiast wymagalne, choć w myśl statutu wymagalne jeszcze nie były. Ustawodawca *expressis verbis* nadał syndykowi uprawnienie do żądania niewpłaconych części udziału – udziału zadeklarowanego, co w niniejszej sprawie nie ma zastosowania, gdyż pozwana nie miała niewpłaconych części udziału. Dlatego wobec zasady racjonalnego ustawodawcy przyjąć należy, iż skoro ustawodawca nadał syndykowi uprawnienie do żądania niewpłaconych części udziału, a milczy na temat uprawnienia syndyka do żądania podwójnej wysokości udziału, to nie było intencją ustawodawcy nadanie syndykowi prawa w tym zakresie. Należy dwukrotnie podkreślić, że to uprawnienie syndyka dotyczy tylko niewpłaconych części udziałów. Nie dotyczy natomiast innych obowiązków w szczególności świadczenia pieniężnego obciążającego członka spółdzielni przeznaczonego na pokrycie odnotowanej straty. Dlatego należy zgodzić się ze stanowiskiem prezentowanym w doktrynie, że jeżeli walne zgromadzenie odnoszące się do danego roku obrachunkowego i sposobu pokrycia straty za dany rok obrachunkowy nie podjęło przed ogłoszeniem upadłości kasy uchwały w sprawie sposobu pokrycia straty dodatkowymi wpłatami uiszczonymi w oznaczonym terminie przez członków spółdzielni, to syndyk nie ma tytułu prawnego do żądania tych wpłat na drodze sądowej skierowanej przeciwko członkowi kasy. Gdyby przed ogłoszeniem upadłości kasy podjęto, we właściwym trybie statutowym uchwałę w sprawie sposobu pokrycia straty poprzez zobowiązanie członków do wpłat odpowiadających wartości wpłaconych udziałów, wówczas syndyk masy upadłości miałby umocowanie materialne i procesowe do dochodzenia tych roszczeń w stosunku do członków kasy. Wierzytelność wobec członków kasy powstałaby z momentem skutecznego i prawomocnego podjęcia uchwały, która mogła być przedmiotem zaskarżenia. Podjęcie takiej decyzji (zastępującej *de facto* taką uchwałę) przez syndyka jest naruszeniem praw korporacyjnych członków upadłego, ponieważ pozbawia ich możliwości zaskarżenia takiej decyzji syndyka skierowanej do członków kasy. Zgodnie ze statutem członek kasy jest zobowiązany wnieść jedynie wpisowe i zadeklarować udział oraz udziały i wpłacić wkład członkowski. Te przepisy nie przewidują żadnego innego obowiązku, w szczególności uiszczenia dodatkowego nienazwanego świadczenia na poczet pokrycia straty odpowiadającej go wysokości wpłaconych udziałów. Brak takiego obowiązku nałożonego wprost przez przepisy ustawy uzasadnia oddalenie powództwa.

W ocenie Sądu w podstawie dochodzonego roszczenia nie wystarczy powołać paragrafu 12 statutu, ale trzeba w oparciu o inne postanowienia statutu ustalić, że członek spółdzielni miał obowiązek uiszczać to świadczenie na pokrycie strat. Statut powinien określać w szczególności : zasady, przesłanki warunki i tryb uruchomienia tej nadzwyczajnej odpowiedzialności materialnej członka kasy do wysokości wskazanej w powyższej regulacji. W statucie powinno się równie określić, który organ, w jakim trybie i w jakim terminie może zdecydować o nałożeniu skonkretyzowanego obowiązku uiszczania dodatkowego świadczenia na pokrycie odnotowanej strat.

Niezależnie od powyższego należy również rozważyć przedawnienie w niniejszej sprawie. W myśl art. 118 k.c. w brzmieniu przed nowelizacją z dnia 13 kwietnia 2018 roku – jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi 10 lat. A dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. W sprawie należy się odwołać do trzyletniego okresu przedawnienia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej. Kodeks cywilny nie zawiera definicji działalności gospodarczej, wskazuje się jednak na podstawie art. 43¹k.c, iż przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹§1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zarobkową. Definicje zawarte w ustawach o prowadzeniu działalności gospodarczej nie mają charakteru uniwersalnego i nie mogą być rozstrzygające dla wykładni prawa cywilnego. Natomiast celem kasy – stosownie do treści art. 3 ust.1 ustawy o skok, jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, prowadzenie na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz pośredniczenie przy zawieraniu umów ubezpieczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 maja 2003 roku o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Ponadto zgodnie z wyżej cytowanym przepisem art. 2 ustawy z dnia 09 listopada o skok kasa jest spółdzielnią, do której w zakresie nieuregulowanym odmiennie – stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo Spółdzielcze. Stosownie do art. 1§1 prawa spółdzielczego, spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczny osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, która w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Z kolei w myśl art. 67 prawa spółdzielczego spółdzielnia prowadzi działalność gospodarczą na zasadach rachunku ekonomicznego przy zapewnieniu korzyści członkom spółdzielni. Z wyżej powołanych przepisów jasno wynika, że ustawodawca uznał działalność spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych za działalność gospodarczą – choć o specyficznym charakterze. Nawet na bazie poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 14 grudnia 1995 roku o skok i art. 3 ust. 2 tejże ustawy Sąd Najwyższy uznał kasy oszczędnościowo – kredytowe za przedsiębiorcę. (uchwała SN z dnia 21.01.2011 roku, III CZP 125/10). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem roszczenie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 kc., jeżeli pozostaje z nią w normalnym, choćby tylko pośrednim, funkcjonalnym związku. Chodzi tu przede wszystkim o roszczenia powstałe w ramach obrotu umownego, ale także roszczenia będące następstwem zdarzeń, innych niż umowy. Skoro zatem udział członka może być przeznaczony na pokrycie straty, to nie ulega wątpliwości, że wiąże się to z działalnością gospodarczą, dlatego w sprawie ma zastosowanie trzyletni okres przedawnienia.

Wprowadzenie odpowiedzialności członków do wysokości podwójnego udziału nastąpiło w 2012 roku , a tym samym wobec utrzymującej się nieprzerwalnie straty bilansowej od roku 2011 do podjęcie uchwały przez Walne Zgromadzenie Członków, w sprawie sposobu pokrycia straty mogło dojść do dnia **30 czerwca 2013 roku**. Z uwagi na art. 53 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz datę decyzji Komisji Nadzoru Finansowego – wskazany termin należy uznać za datę wymagalności skutkującą rozpoczęciem biegu przedawnienia, który w realiach niniejszej sprawy zakończył się w 2016 roku, a więc przed datą wniesienia pozwu w przedmiotowej sprawie.

Zgodnie art. 98 kpc. stronę powodową należy uznać za przegrywającą proces. Strona pozwana nie przedstawiła żadnych kosztów, dlatego sąd obciążył kosztami postępowania stronę powodową w zakresie przez nią poniesionym.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak na wstępie.